

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

ARVAMUSED

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

12. juuli 2018,

seoses ettepanekuga määruse kohta, millega muudetakse viivisnõuete kahju miinimumkatet käsitlevat määrust

(CON/2018/32)

(2019/C 79/01)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

20. ja 24. aprillil 2018 sai Euroopa Keskpank (EKP) Euroopa Liidu Parlamendilt ja nõukogult taotlused avaldada arvamust seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses viivisnõuete kahju miinimumkatttega ⁽¹⁾ (edaspidi „ettepanek määruse kohta“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõike 4 esimesel taandel ja artikli 282 lõikel 5, kuna ettepanud määruse sätted jäävad EKP pädevusvaldkonda, mis hõlmab Euroopa Keskpankade Süsteemi ülesande kaasa aidata pädevate asutuste poliitika tõrgeteta teostamisele seoses finantsüsteemi stabiilsusega aluslepingu artikli 127 lõike 5 kohaselt ja EKP ülesanded aluslepingu artikli 127 lõike 6 kohaselt, mis on seotud krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga. EKP nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanka kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

1. Üldised märkused

EKP toetab ettepanekut määruse kohta, mis on osa Euroopa Komisjoni viivisnõudeid käsitlevate meetmete pakettist liidus. Meetmete aluseks on tegevuskava „Action Plan To Tackle Non-Performing Loans in Europe“, ⁽²⁾ mille nõukogu kiitis heaks 11. juulil 2017. Ettepanud määruse eesmärk on käsitleda edaspidi võimalikke riske seoses pankade piisavalt provisjoneerimata viivislaenude kuhjumisega. Ettepanud määrus moodustab olulise osa liidu pangandussüsteemi riskide vähendamise töös. Mitmel põhjusel on viivislaenude kõrge taseme käsitlemine olnud EKP järelevalve prioriteet ühtse järelevalvemehhanismi loomisest alates ⁽³⁾. Esiteks koormavad viivislaenud pankade bilansse ja vähendavad kasumit. Teiseks on viivislaenud pankade jaoks segav faktor, mis koormab panga ressursse. Kolmandaks vähendavad viivislaenud investorite usaldust pankade vastu. Lisaks nähtub EKP siseanalüüsist, et viimastel aastatel on kõrge viivislaenude osakaaluga pangad püsivalt vähem laenanud kui parema krediidikvaliteediga pangad ja seega andnud vähem toetust ettevõtjatele ja majapidamistele ning majandusele tervikuna ⁽⁴⁾. Samuti on viivislaenude kõrge osakaal makrotasandi probleem ja mõjutab enamasti majandust tervikuna.

⁽¹⁾ COM(2018) 134 final.

⁽²⁾ Avaldatud nõukogu veebilehel www.consilium.europa.eu.

⁽³⁾ Danièle Nouy (EKP järelevalvenõukogu esimees) ja Sharon Donnery (EKP kõrgetasemelise viivislaenude töörühma esimees) kõne „Introductory remarks to the public hearing on the draft addendum to the ECB guidance to banks on non-performing loans“, Frankfurt am Main, 30. november 2017, avaldatud EKP pangandusjärelvalve veebilehel www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁴⁾ Vt Mario Draghi (EKP president) tervituskõne teisel EKP pangandusjärelvalve foorumil „European banking supervision three years on“, Frankfurt am Main, 7. november 2017, avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

Samas tuleb märkida, et ettepanud määrus ei mõjuta 14. märtsile 2018 eelnevaid krediidasutuste viivislaene ja seega ei käsitle praegust viivislaenude massi kooskõlas Euroopa Nõukogu Euroopa viivislaenude vähendamise tegevuskavaga.

EKP toetab ettepanud määruse selgitust, et ettepanud määrusega kehtestatav usaldatavusnõue viivislaenude kaitsemehhanismi kohta ei piira pädevate asutuste kehtivat järelevalvepädevust kooskõlas kehtiva seadusega. Täpsemalt võib EKP olenemata sellest usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismist üksikjuhtude kaupa määrata, kas konkreetse krediidasutuse viivislaenu on piisavalt kaetud, ja kasutada oma järelevalvepädevust teise samba raamistikus^(?).

2. Konkreetseted märkused

2.1. Viivislaenude määratlus

Miinumumkahjukatte käsitlemiseks määratleb ettepanud määrus viivislaenude mõiste Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 575/2013⁽⁶⁾. Mõiste aluseks on viivislaenude määratlus komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 680/2014,⁽⁷⁾ mida kohaldatakse järelevalve aruandluses. Selles osas toetab EKP kõikide viivislaenude liikide, eelkõige jaenõuete, hõlmamist viivislaenude mõistes.

2.2. Katte miinimumnõude arvutamine

EKP toetab lihtsat katte miinimumnõuet, mis põhimõtteliselt põhineb aastate arvul, mis on möödunud riskipositsiooni liigitamisest kahjuks, ja võimalikul tagatisel. Lihtsus võimaldab pankadel ja järelevalveasutustel seaduskuulekalt juhtida ja siiski käsitleda katteta viivislaenude probleemi õiglaselt ja tasakaalustatult.

Viivislaenude ebapiisava katte summa määramiseks, mis tuleb esimese taseme põhiomavahenditest lahutada, peavad asutused oma viivislaenu korrumata ettepanud määruses sätestatud kohaldatava teguriga. EKP toetab ettepanud määruse kohaselt kohaldatavate tegurite kalibreerimist. Eelkõige tuleb kohaldada 100 % katet katmata viivislaenudele alates teise aasta (eeldatavasti mõeldud kolmandat aastat) esimesest päevast. Kattega viivislaenu osas kehtib 100 % kate alates kaheksanda aasta (eeldatavasti mõeldud üheksandat aastat) esimesest päevast pärast liigitamist kahjuks, kui kohustatud isiku viivitus on üle 90 päeva.

Tagatud riskipositsioonide osas peavad krediidasutused saama realiseerida oma krediidikaitse õigeaegselt⁽⁸⁾. Juhul kui tagatist ei ole realiseeritud seitsme aasta jooksul alates aluskohustuse liigitamist kahjuks, on mõistlik pidada tagatist ebaefektiivseks ja lugeda usaldatavusjärelevalve seisukohast riskipositsioon kattetuks.

2.3. Järelevalvelise aruandluse nõuded

EKP arusaama kohaselt muudetakse rakendusmääruse (EL) nr 680/2014 asjakohaseid järelevalvelise aruandluse nõudeid, et pädevad asutused saaksid jälgida ettepanud määruse järgimist asutuste poolt. Lisaks soovib EKP komisjonil kaaluda, kas on vajalik määruses (EL) nr 575/2013 sätestada avaldamisnõue katte miinimumnõude järgimise kohta asutuse poolt.

^(?) Nõukogu 15. oktoobri. 2013. aasta määruse (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpannangale eriuksandend seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63). artikli 9 lõige 1 sätestab: „Pidades silmas üksnes EKP-le artikli 4 lõigetega 1 ja 2 ning artikli 5 lõikega 2 antud ülesannete täitmist, käsitatakse EKPd, kui see on asjakohane, osalevates liikmesriikides asjakohase liidu õiguse kohaselt asutatud pädeva või määratud asutusena.“ Vt selle kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338) artikleid 97 ja 104 ning määruse (EL) nr 1024/2013 artiklit 16.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽⁷⁾ Komisjoni 16. aprilli 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 680/2014, millega sätestatakse rakenduslikud tehnilised standardid seoses krediidasutuste ja investeerimisühingute järelevalvelise aruandlusega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 575/2013 (ELT L 191, 28.6.2014, lk 1).

⁽⁸⁾ Vt näiteks määruse (EL) nr 575/2013 artikli 194 lõige 4.

2.4. EKPga konsulteerimine

EKP juhib parlamendi ja nõukogu tähelepanu asjaolule, et määruse kohta tehtud ettepaneku olulise muutmise korral seadusandliku menetluse käigus (võrreldes EKP-le konsulteerimisel esitatud versiooniga) tuleb EKPga uuesti konsulteerida⁽⁹⁾.

Teksti redaktsiooni ettepanekud, mille puhul EKP on soovitanud ettepanekud määrust muuta, on esitatud eraldi tehnilises töödokumendis koos selgitustega. See tehniline töödokument on avaldatud inglise keeles EKP veebilehel.

Frankfurt Maini ääres, 12. juuli 2018

EKP president

Mario DRAGHI

⁽⁹⁾ Vt näiteks Euroopa Kohtu 15. juuli 1970. aasta otsus ACF Chemiefarma vs. komisjon, kohtuasi 41/69, ECLI:EU:C:1970:71, punkt 3; Euroopa Kohtu 4. veebruari 1982. aasta otsus Buyl vs. komisjon, kohtuasi 817/79, ECLI:EU:C:1982:36, punkt 1; kohtujurist Fennelly 20. märtsi 1997. aasta otsus Parlament vs. nõukogu, C-392/95, ECLI:EU:C:1997:172, punkt 15; Euroopa Kohtu 11. novembri 1997. aasta otsus Eurotunnel SA jt vs. Seafrance, C-408/95, ECLI:EU:C:1997:532, punkt 46; Euroopa Kohtu 25. septembri 2003. aasta otsus Océ van der Grinten NV vs. Commissioners of Inland Revenue, C-58/01, ECLI:EU:C:2003:495, punktid 100 ja 102.